

SPRÅKPROFILEN

Ett verktyg för språkinlärning för studerande

Ett stödmaterial som utarbetats vid Utbildningsstyrelsen för att stödja det lokala genomförandet av språkprofilen i gymnasiet.

www.kieliprofiili.com/sv

GRUNDERNA FÖR GYMNASIETS LÄROPLAN 2019 SPRÅKPROFILEN

Ett stödmaterial som utarbetats vid Utbildningsstyrelsen för att stödja det lokala genomförandet av språkprofilen i gymnasiet.

www.kieliprofiili.com/sv

Förord

Bästa studerande och lärare i gymnasiet!

Språk bygger broar mellan individer, gemenskaper och tankar. Det finns många olika språk och dialekter i världen och olika individers språkkunskaper och språkliga färdigheter varierar i olika situationer. När det gäller språk är det framför allt fråga om vilja att bygga upp färdigheter för kommunikation och växelverkan.

Språkprofilen är ett verktyg som har tagits i bruk i gymnasierna från och med hösten 2021. Syftet med språkprofilen är att synliggöra den studerandes språkkunskaper och att hjälpa hen att hitta lämpliga sätt att utveckla sina språkfärdigheter, att lära sig språk och att ställa upp personliga mål för sina språkstudier. En sammanfattning av bakgrunden till språkprofilen med hänsyn till grunderna för gymnasiets läroplan finns på sidan: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/sprakprofilen>.

Det här materialet är en parallellversion av det material som finns på webbsidan www.kieliprofiili.com/sv/. Sidan har fungerat som testsida och den uppdateras ännu under läsåret 2021–2022. De mera bestående helheterna flyttas över till språkprofilens sidor på Utbildningsstyrelsens webbplats <https://www.oph.fi/sv/sprakprofilen>. Utbildningsstyrelsens webbsidor ersätter så småningom testsidan.

I utvecklingen av materialet har vårt ändamål varit att erbjuda information om och inspiration till de teman som behandlas i språkundervisningen. Vi har utgått ifrån den europeiska definitionen av språkpedagogik och språkutveckling och uppfattningen om språk, språkundervisning och kulturellt kunnande. Syftet med materialet är att utveckla förståelsen av språkkunskapernas dimensioner, språklig och kulturell mångfald, betydelsen av språkkunskap och det egna lärandet.

Materialet är ämnat att användas i språkämnena under hela gymnasietiden – och varför inte även i andra läroämnen – både i studieavsnitten och i den studerandes vardag. Den studerande utarbetar sin personliga språkprofil genast i början av gymnasiestudierna.

På så sätt fungerar språkprofilen som en språngbräda för språkstudierna i gymnasiet, och den kompletteras efter den studerandes egna behov och mål.

Vi önskar alla som studerar och kan språk samt alla lärare givande, inspirerande och brobyggande stunder i språkundervisningen!

Anu Halvari, Karoliina Inha, Yvonne Nummela och Salla Sigvart

Innehåll

1. Vad innebär utarbetandet av en språkprofil?.....	1
2. Till den studerande.....	3
Språkkunskaper - Förmåga att använda språket.....	5
Språk, kultur och internationalisering.....	14
Färdigheter för språkstudier.....	24
3. Till läraren.....	33
4. Uppgifter.....	35
5. Språk-CV.....	64
6. Bilagor.....	67
Modellbotten för Språk-CV:n.....	67
Nivåskala för språkkunskap och språkutveckling	
GLP2019 Bilaga 2.....	69

1. Vad innebär utarbetandet av en språkprofil?

Språkprofilen utarbetas som en del av gymnasiestudierna. Syftet med språkprofilen är att stödja den studerande både när hen lär sig och använder språk. Språkprofilen tar fasta på följande frågor:

- Vilka språkkunskaper har du?
- Vad består din språkiga och kulturella identitet av?
- Vad innebär språkkunskap och kommunikationsfärdighet?
- Hur lär du dig språk?
- Hur kunde du använda dina kunskaper i olika språk efter gymnasiet?

Den studerande får med hjälp av uppgifter och andra stödmaterial bekanta sig med ovan nämnda områden ur olika synvinklar, och språkprofilen utarbetas utifrån de egna och gemensamma reflektionerna. Läraren ger instruktioner om var språkprofilen ska utarbetas. Språkprofilen kan skapas i olika plattformar, till exempel Google Classroom, Microsoft OneNote, Microsoft 365 eller i olika bloggverktyg, sociala medier eller övrigt.

De alternativ till innehåll som ges i detta material utgör endast exempel på vad man kan inkludera i en språkprofil. Språkprofilen kan vara personlig, originell och kan inkludera bilagor, bilder och ljudfiler eller videor.

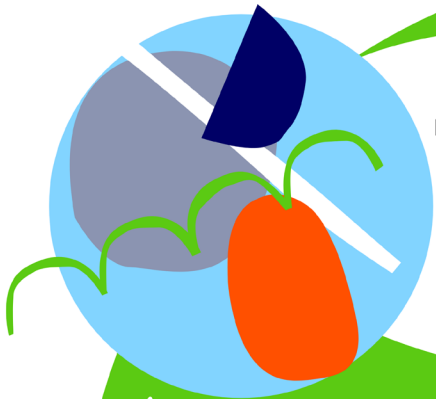
Videor och länkar till material som stöder mångsidiga språkstudier hittar du på adresserna: www.kieliprofiili.com/sv och <https://www.oph.fi/sv/sprakprofilen>.

VAD GÅR SPRÅKPROFILEN UT PÅ?

1. REFLEKTERA

Med hjälp av uppgifterna lär du dig

- vad din språkkunskap består av
- hur du kan använda dina språkkunskaper
- hur du kan utveckla dina språkkunskaper och färdigheter

2. UTVÄRDERA OCH BESKRIV

Med hjälp av uppgifterna lär du dig att

- utvärdera din språkfärdighet,
- ställa upp mål
- följa med hur din språkfärdighet utvecklas
- beskriva din språkfärdighet för andra

3. PRESENTERA

Du utarbetar en Språk-CV där du beskriver dina färdigheter i att

- använda språk i olika situationer och för olika ändamål
- stärka ditt kulturella kunnande

PSSST! Det lönar sig att lägga till språkprov i Språk-CV:n. De ger konkret information om dina språkfärdigheter.

Gemenskaper och vardag

Internationalitet

Arbetslivet

Högskolor

Språkprofilen hjälper dig att reflektera över hur dina tidigare erfarenheter av att lära dig språk inverkar på hur du lär dig språk idag och efter gymnasiet.

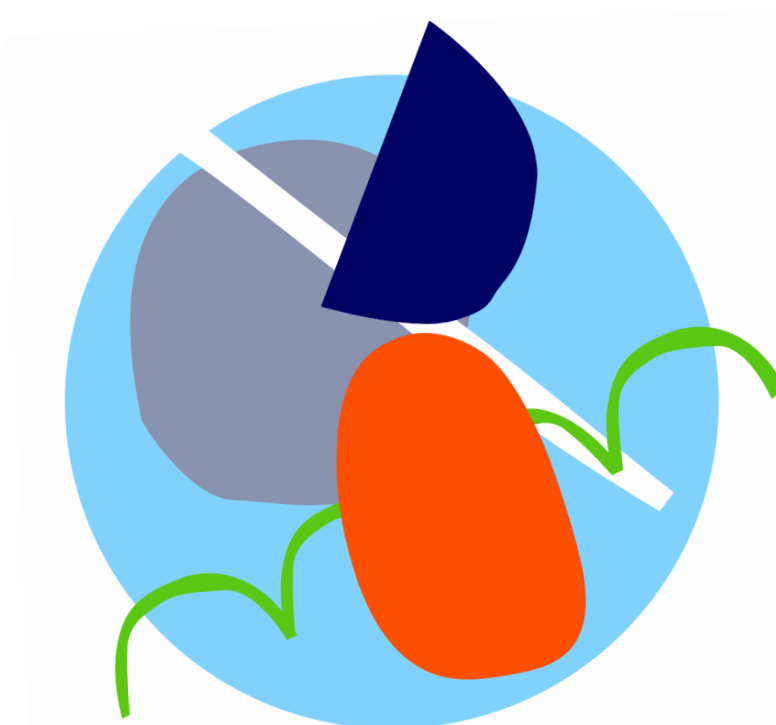
2. TILL DEN STUDERANDE

Språkprofilen består av tre delområden:

- **Språkkunskaper**
- **Språk, kultur och internationalisering**
- **Färdigheter för språkstudier**

Varje delområde inkluderar uppgifter som hjälper dig att identifiera, beskriva och synliggöra dina kunskaper i olika språk. Samtidigt lär du dig att hitta lämpliga sätt att utveckla språkkunskaperna och att lära dig språk under gymnasiestudierna och efter att de avslutats.

Språkprofilen kan fungera som en arbetsbok som du påbörjar då studierna inleds och som du sedan kompletterar under studiernas gång. Genom att återkomma till de olika delområdena i olika skeden av studierna kan du reflektera över din språkinlärningsprocess och hur dina erfarenheter påverkar dig som språkstudierande både nu och efter gymnasiestudierna.

Språkkunskap och färdigheter att lära sig språk är mångsidig kompetens

Språkliga och kulturella kunskaper är kopplade till den mångsidiga kompetensen som du utvecklar i alla studieavsnitt i gymnasiet. Dina gymnasiestudier är inte fristående delar eller korn av kunskap, utan de är del av en större, allmänbildande helhet som du har nytta av i framtiden. Lite förenklat betyder mångsidig kompetens förmågan att uppfatta en sådan helhet och – det viktigaste av allt – att använda sig av den.

För att den mångsidiga kompetensen ska uppfattas på en konkret nivå har den delats in i sex olika delområden. Delområdena inom mångsidig kompetens är

- kompetens för välbefinnande,
- kommunikativ kompetens,
- mångvetenskaplig och kreativ kompetens,
- samhällelig kompetens,
- etisk kompetens och miljökompetens samt
- global och kulturell kompetens.

Språkstudierna stöder utvecklingen av din kommunikativa kompetens och din globala och kulturella kompetens. Språkkunskap och färdigheter att lära sig språk är även centrala med hänsyn till de övriga delområdena inom mångsidig kompetens.

Språkkunskaper - Förmåga att använda språket

I det här avsnittet är syftet att

- identifiera och beskriva sina språkkunskaper
- identifiera och presentera sin språkreserv
- identifiera och lära sig att beskriva den egna flerspråkigheten
- identifiera språklig medvetenhet som en del av språkfärdigheterna och att lära sig att kommunicera på ett språkmedvetet sätt
- bilda sig en uppfattning om behovet av språkkunskaper i fortsatta studier och arbetslivet.

Språkreserven

I det här avsnittet är målet att

- identifiera och åskådliggöra den egna språkreserven
- förstå vad språkkunskap består av

Med språkreserv avses kunskaper och färdigheter i alla de olika språk som används i vardagen, hobbyer och på fritiden, i arbetslivet och eventuella fortsatta studier. Språkreserven består av de språk och/eller dialekter som talas hemma och i familjen, språk som man lärt sig i skolan, språkkunskap som man utvecklat på fritiden, i samband med hobbyer, i kompiskretsen och språk som används i andra sammanhang.

2

Uppgift: Mina språkkunskaper

Flerspråkighet kräver inte att man har lärt sig flera språk ända från födseln. Vi lär och tillägnar oss olika språk i olika sammanhang och olika skeden av livet, bland annat hemma, i skolan, på fritiden. Även begränsade språkkunskaper är viktiga.

3

Uppgift: Språkanvändning i olika situationer

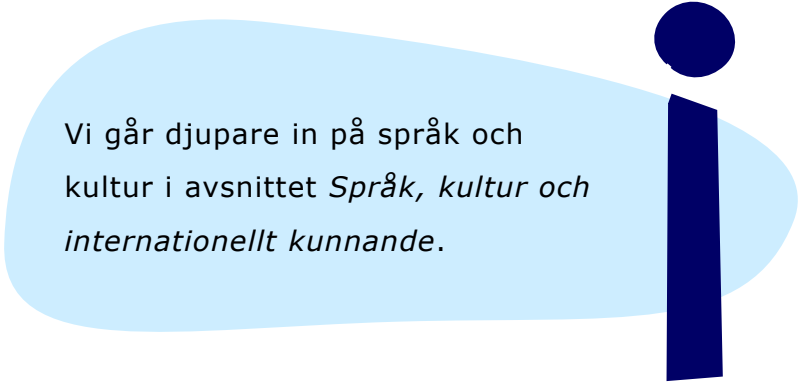
Olika språk används på olika sätt, i olika situationer och med olika människor. Du använder till exempel vissa språk hemma med din familj, andra med dina släktingar, andra språk när du spelar dataspel, läser eller i hobbyer. Att använda språk är till exempel att diskutera, lyssna och läsa och språken kan variera enligt diskussionspartner och -sammanhang. Reflektera över var och med vem du använder de språk du räknade upp.

Ett bra sätt att beskriva sina språkkunskaper är att berätta om konkreta situationer då man använder olika språk och reder sig på de olika språk man kan. I hurdana situationer kan man kommunicera på flera språk samtidigt? Är det frågan om vardagliga diskussioner, kundbetjäning eller mera komplicerade utbyten av åsikter och uppfattningar?

4

Uppgift: Språket i sociala medier

I språkstudierna utvecklas även det kulturella kunnandet. Språk och kultur är länkade till varandra och det är bra att komma ihåg att de inte berörs av statliga gränser. Till exempel talas engelska, tyska, mandarinkinesiska och farsi i många hörn av världen och de talas som modersmål, andraspråk och främmande språk. Kärnan i det kulturella kunnandet är att förstå hur mångsidig kulturen är och att närma sig den här mångfalden på ett öppet och respektfullt sätt.

Vi går djupare in på språk och kultur i avsnittet *Språk, kultur och internationellt kunnande*.

Språklig medvetenhet

Sättet på vilket man använder språk har stor betydelse i en kommunikationssituation. Språkanvändning som tar hänsyn till mottagaren kräver språklig medvetenhet, det vill säga förståelse för hur till exempel ordval och kommunikationsstil påverkar budskapet i olika meddelanden och hur det tolkas – eller om det överhuvudtaget kan förstås.

5

Uppgift: Att anpassa sitt språk

Språklig medvetenhet handlar också om medvetenhet om attityder gentemot olika språkliga gemenskaper och förståelse för hur olika språk värderas och värdesätts i olika gemenskaper. Det här syns till exempel genom att en del språk får en högre ställning eller får mer synlighet, medan andra språk kanske underskattas antingen avsiktligt eller oavsiktligt. Till språkfärdighet hör därför också förmågan att anpassa sitt sätt att kommunicera och använda språket enligt mottagaren. Det är då frågan om språkmedveten kommunikation.

6

Uppgift: Språklig medvetenhet i vardagen

Med hjälp av språket kan man också hindra eller försvåra andras deltagande i en diskussion. Exempelvis användningen av begrepp eller invecklade satsstrukturer som hör till ett visst vetenskaps- eller fackområde kan försvåra förståelsen av budskapet, vare sig det är fråga om ett inlägg på sociala medier, ett tv-framträdande eller ett e-postmeddelande. Språket behöver inte vara främmande utan det kan vara tillräckligt att det innehåller främmande ord. Främmande ord kan vara till exempel namn på motordelar, medicinska begrepp eller ordförråd relaterat till jordbruk.

7

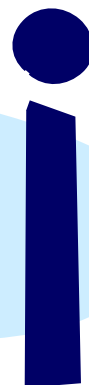
Uppgift: Språklig medvetenhet och myndighetsspråk

Språkmedvetenhet stöder även studiefärdigheterna. Kännedom om till exempel språkets struktur hjälper när man lär sig nya språk. I olika lärokurser lär man sig dessutom att känna till textgenrer som är kännetecknande för de olika ämnesområdena: i matematik använder och tolkar man till exempel olika slags grafer, bilder och beteckningssätt medan man i historia bland annat tolkar och kritiskt reflekterar över olika källmaterial.

8

Uppgift: Språklig medvetenhet och språket i läroämnena

Vi går närmare in på utvecklingen av inlärningsfärdigheter i avsnittet Färdigheter för språkstudier.

Flerspråkighet i kommunikation

Om parterna i ett samtal använder sitt gemensamma språk kreativt kan det underlätta i situationer där budskapet i övrigt inte förmedlas. I sådana situationer är även begränsade språkkunskaper av betydelse.

9 Uppgift: Språk i vardagen

Flerspråkighet och kreativ språkanvändning kan utnyttjas för att till exempel bryta isen när man bekantar sig med nya människor. Om man har studerat grunderna i franska och träffar en fransktalande person kan en kort inledning på diskussionen på franska skapa en positiv stämning i kommunikationssituationen.

10 Uppgift: Att använda sina grundläggande färdigheter i språk

Genom att välja vilket språk man använder kan man framhäva samhörighet och gemensamma språkliga och kulturella drag. Till exempel då två personer från samma dialektområde träffas kan de övergå från att tala standardspråk till dialekt för att visa att de kommer från samma område. Genom att använda dialekt kan man föra fram den egna språkliga och kulturella identiteten även då samtalspartnern kommer från ett annat dialektområde.

11 Uppgift: Att anpassa språket till ett sammanhang

Användning av olika språk i kommunikationssituationer kan ibland göra diskussionen smidigare än om man håller sig till endast ett språk. Flerspråkighet stöder kreativ, levande och lekfull språk användning.

12 Uppgift: Flerspråkighet i videor

Kommunikation på endast ett språk är i själva verket ovanligare än att använda flera olika språk. Det är ändå viktigt att vara medveten om i vilka situationer det är mera ändamålsenligt att använda flera språk i kommunikationen och när det är bättre att hålla sig till ett språk.

13 Uppgift: Flerspråkighet i olika situationer

Växande språkkunskap

Beskrivning av språkkunskaper

En viktig del av språkstudierna i gymnasiet är att lära sig att identifiera och utvärdera de egna språkkunskaperna samt att lära sig att beskriva det egna kunnandet för andra, till exempel för en eventuell arbetsgivare.

Ett bra sätt att beskriva sina språkkunskaper är att berätta om konkreta situationer där man använt olika språk och klarat sig på de olika språken. I vilka situationer kan man kommunicera på flera språk samtidigt? Är det fråga om vardagliga diskussioner, kundbetjäning eller utbyten av åsikter och uppfattningar som berör mer komplicerade ämnen?

14 Uppgift: Kunskapsnivåerna i olika situationer

I följande uppgift kan du öva dig på att göra en självvärdering av dina språkkunskaper med hjälp av den gemensamma europeiska referensramen.

15 Uppgift: Beskrivning av språkkunskap

Nivåskalan för språkkunskap och språkutveckling (GLP2019) finns som bilaga (s.69-73)

Språkkunskaper i fortsatta studier och i arbetslivet

Språkutvecklingen upphör inte då gymnasiestudierna avslutas utan lärandet fortsätter i eventuella fortsatta studier och i arbetslivet. Efter gymnasiet fortsätter du att utveckla dina språkfärdigheter med inriktning på det egna studieområdet eller på sakkunskap inom ett visst område. Språkkunskaperna reflekterar din sakkunskap och innebär till exempel kännedom om den egna branschens terminologi och olika textgenrer (till exempel olika rapporter, promemorior) samt förmåga att kommunicera både i arbetsgemenskapen och utanför den.

Uppgifter:

16

Mina behov av språkfärdighet i framtiden

18

Internationalisering i fortsatta studier och arbetsliv

17

Språkkunskap och språkfärdigheter i olika sammanhang

19

Flerspråkig videoansökan

Språk, kultur och internationalisering

Under gymnasiestudierna lär du dig agera i en kulturellt och språkligt mångskiftande värld. Samtidigt är målet för studierna att stödja din utveckling till en aktiv världsmedborgare som har kunskap, färdighet och vilja att delta i diskussioner och verksamhet som gäller globala frågor.

Målet för studierna är att

- identifiera vad internationalisering samt globalt och kulturellt kunnande innebär, vilka kunskaper som anknyter till kunnande du redan har och hur det kan stärkas
- du lär dig att verbalisera saker som anknyter till ämnesområdet och diskutera dem – till exempel då du söker jobb eller söker till fortsatta studier.

Det här avsnittet framskrider i samma ordning som på bilden, från mitten utåt. Kärnan i bilden är det som händer på individnivå, alltså din egen tankevärld och dina egna känslor med vilka du reflekterar över sådant du möter i din vardag, till exempel språk, åsikter och beteenden. Vilka kunskaper, attityder och värderingar bygger din identitet sig på? Vilka delar har att göra med språk, kultur och att det finns en mångfald av människor och omständigheter — alltså det att vi lever i en internationell mångfald?

Gå därefter vidare till att reflektera över dina egna gemenskaper, till exempel din egen familj och dina vänner. Gemenskaperna kan också vara virtuella: i vilka grupper eller gemenskaper medverkar du eller följer du på sociala medier?

Vad förutsätts för att man ska kunna agera i dessa gemenskaper, vad fungerar bra, vad borde man ha mer kunskaper i, antingen du eller någon annan? Vilka situationer har att göra med språkfärdighet, och vilka sammanhang är sådana som kunde bero på olika kulturer? Mångfalden av människor, gemenskaper, språk och uppfattningar tar sig uttryck senast i det skedet då du inte själv förstår en annan eller inte blir förstådd av andra.

I den yttersta cirkeln på bilden finns globalt samarbete som en del av internationalisering. Du kan reflektera över ditt eget ansvar och dina möjligheter att påverka. Man brukar tala om världsmedborgarskap, alltså en strävan efter att utveckla världen i en mer rättvis, ansvarsfull och hållbar riktning. Redan i den grundläggande utbildningen får man lära sig olika sätt att påverka till exempel genom att vara med i grupper som främjar hållbar utveckling eller delta i frivilligverksamhet, såsom dagsverket. Färdigheter att agera som världsmedborgare kan också utvecklas genom att delta i skolans eller gymnasiets internationella verksamhet, i synnerhet då färdigheter som utvecklas genom utbytesstudier eller i internationella projekt. Internationellt kunnande kan också utvecklas i kompiskretsen eller i ett arbete där man är i interaktion med människor från olika kulturer och med olika bakgrund.

21

Uppgift: Mångsidig språkkunskap som resurs

I språkprofilen kan du skriva in erfarenheter som du fått i samband med

- internationella samarbetsprojekt i det egna gymnasiet
- internationella kontakter i samband med sommarjobb och/eller på fritiden
- (virtuella) utbytesstudier.

Hur utnyttjade du dina språkkunskaper i ovan nämnda situationer, lärde du dig något nytt eller påverkade det din uppfattning om kultur, och i så fall hur?

Internationellt kunnande genom mobilitet

Internationellt kunnande och andra, därtill hörande färdigheter kan utvecklas på många olika sätt. Internationalisering associeras ofta med verksamhet över nationsgränserna eller med utbytesstudier (internationell mobilitet), även om det finns många andra sätt att utöva internationell verksamhet.

I gymnasiet kan internationellt samarbete till exempel gå ut på att man anmäler sig som volontär till olika internationella organisationer som driver verksamhet i Finland, deltar i det egna gymnasiets internationella samarbetsprojekt med digitala förbindelser eller söker arbete hos ett internationellt företag i Finland.

Kärnan i det internationella kunnandet handlar ändå ofta om förståelsen av vilka kunskaper den internationella verksamheten medför, till exempel att lära sig samverka med olika människor eller att resa. Får man en bild av hur kulturen syns i vardagen och interaktionen med andra, eller enbart en ytlig bild av kulturen i ett annat land?

22

Uppgift: Synpunkter på mobilitet

Jag och min identitet

Grunden för det språkliga och kulturella kunnandet är att förstå den egna identiteten: Från vilka utgångspunkter, med vilka attityder och värderingar närmar du dig situationer där du möter nya eller för dig främmande saker? Vilka språk och kulturer är din identitet uppbyggd av?

Uppgifter:

23

Mitt kulturella kunnande

25

Mitt språk och min kultur

24

Granskning av mitt
släktträd

Jag och mina gemenskaper

Gemenskaper (till exempel skola, familj, kompisar och hobbygrupper) är allt mer mångskiftande och ofta är det så att nästan alla av gemenskapens medlemmar representerar fler än en kultur. Den egna identiteten består av delar från många olika kulturer som man tillägnar sig i växelverkan med andra människor och gemenskaper. Förståelse för mångfaldens betydelse och värderingar förutsätter nyfikenhet och fördomsfrihet gentemot sådana saker som är nya eller obekanta för den egna gemenskapen. Förståelsen förutsätter även att man känner igen kulturella stereotyper och generaliseringar och att man har en förmåga att lösgöra sig från dem.

I det här avsnittet är målet att förstå hur man genom språk kan uppmuntra eller begränsa sina egna eller andras möjligheter att delta och påverka samhället, och hitta sätt att agera i olika kommunikationssituationer, även då man saknar ett gemensamt språk.

Uppgifter:

26

Språk och kultur i
kommunikationssituationer

28

Internationalisering på hemmaplan

27

Flerspråkighet

Mediering – konstruktiv kommunikation

Flerspråkig och mångkulturell kompetens stöder kunskaper i mediering. Mediering innebär förmåga att förmedla budskap även i situationer då parterna av en eller annan orsak inte direkt kan kommunicera med varandra (tankar, text eller övrigt). Med mediering avses olika former av konstruktiv kommunikation med hjälp av vilka man kan underlätta i möten och växelverkan mellan olika parter.

Mediering behövs då kommunikationen avbryts av till exempel följande orsaker:

- samtalspartnern använder ett språk, ordförråd eller språkregister som den andra inte känner till
- samtalspartnern talar om ämnen som den andra har begränsade kunskaper om (informativ mediering: diskussionen löper inte på grund av den andra partens brist på kunskap, vilket kan bero på bland annat utbildningsbakgrund, den kognitiva utvecklingen, till exempel då man talar till ett litet barn, eller livserfarenheter)
- kulturella skillnader mellan samtalspartnerna
- andra begränsningar i diskussionen som har att göra med till exempel hörsel eller syn.

Deskriptorerna för mediering hjälper den studerande att bli medveten om att utveckla de egna färdigheterna i konstruktiv kommunikation. I bilden nedan beskrivs olika delområden som hör till mediering.

Hur kan jag underlätta förståelsen? *OLIKA METODER FÖR MEDIERING*

Jag kan

- omformulera mitt språk så att det är lättare att förstå.
- använda bilder som stöd för det jag vill säga.
- framföra svår information stegvis och i mindre delar.
- berätta mer och mer detaljerat förklara mitt ärende.
- koppla den nya informationen till något som mottagaren känner till från tidigare.

Hur kan jag främja en diskussion där alla blir hörda och inkluderade?

MEDIERING I KOMMUNIKATIONSSITUATIONER

Jag kan

- hjälpa till med att lösa meningsskiljaktigheter och känsliga frågor.
- styra diskussionen så att alla har möjlighet att delta.
- underlätta den gemensamma förståelsen bland deltagarna i diskussionen genom att tolka och förklara de andras inlägg.
- stödja diskussionen genom att förutse, tolka och förklara språkliga och kulturella särdrag, som varje deltagare bidrar med.
- skapa en atmosfär där alla känner sig bekväma med att delta i diskussionen, samt uppmuntra de andra till att delta och främja en jämlik diskussion.

Vad omfattar mediering?

MEDIERING FÖRMEDLAR OCH FÖRÄDLAR INFORMATION

När jag berättar för en annan person om något jag läst, hört osv.

- översättning (mellan olika språk och inom ett och samma språk, bland annat får en textgenre till en annan)
- textförståelse och -hantering (till exempel sammanfattningar)
- förklara numeriska innehåll (till exempel tolka statistik och beskriva den för andra)
- förmedla detaljerad eller specifik information

När jag skapar ny information:

- självständiga reflektioner som sedan presenteras för andra (till exempel esséer)
- reflektioner i grupp och utveckling tillsammans med andra (till exempel grupparbeten och utvärdering av dem)

Flerspråkigt och mångkulturellt kunnande

I bilden på följande sida beskrivs flerspråkigt och mångkulturellt kunnande. Lyckad och fungerande kommunikation grundar sig på de färdigheter som definieras i bilden. Beskrivningar (deskriptorer) av flerspråkigt och mångkulturellt kunnande hjälper till att betrakta sitt eget kunnande i relation till färdigheter i olika språk och hur de används tillsammans. Flerspråkigt och mångkulturellt kunnande kan innebära förmåga att utnyttja det egna flerspråkiga och kulturella kunnandet för att producera och tolka information samt förmåga att utnyttja flerspråkighet i kommunikationssituationer. Även mediering är en del av flerspråkigt och kulturellt kunnande.

30

Uppgift: Färdigheter för språklig och kulturell mångfald

Förmåga att utnyttja kulturell kunnande för att producera och tolka information

Jag kan

- identifiera kulturella och sociala sätt och betydelser samt agera utgående från dem.
- identifiera och tolka olikheter och likheter.
- utnyttja kritiskt tänkande och multilitteracitet när jag reflekterar över kulturella företeelser, vanor och värderingar.

Förmåga att utnyttja flerspråkighet för att producera och tolka information

Jag kan

- förhålla mig öppet och flexibelt till att använda olika språk.
- utnyttja språkliga ledtrådar och betydelser (till exempel relaterade till struktur).
- utnyttja likheter i olika språk och identifierar även sk. *false friends*.
- utnyttja olika översättningar på olika språk av samma källa.
- kan samla information från källor på olika språk.

Förmåga att utnyttja flerspråkighet i kommunikationsituationer

Jag kan

- flexibelt anpassa mig till olika situationer.
- förutse när och i vilken mån det är gynnsamt och lämpligt att använda flera språk samtidigt.
- anpassa mitt språk enligt lyssnarens/läsarens språkkunskaper.
- kombinera och växla mellan olika språk enligt behov.
- utnyttja olika språk för att förklara och precisera.
- uppmuntra andra att använda flera olika språk.

Tillämpad enligt den [kompletterande delen av europeiska referensramen](#).

Jag och världen

Gymnasiestudierna utvecklar färdigheterna att fungera som en aktiv världsmedborgare, som har kunskap, färdighet och vilja att aktivt påverka även globala fenomen, till exempel klimatförändringen eller naturens minskande mångfald.

Målet med uppgifterna nedan är att

identifiera och förstå de egna utgångspunkterna för internationalisering

identifiera och förstå olika former av internationalisering

hitta olika sätt och tillfällen för att utnyttja de egna språkkunskaperna som verktyg för samarbete och påverkan i internationella sammanhang och globala gemenskaper

förstå betydelse av samarbete för att bygga en hållbar framtid och för att främja demokrati samt hitta möjligheter för sådant samarbete.

Uppgifter:

31

Internationella och mångkulturella organisationer

32

Retorik och ansvarsfull påverkan med hjälp av språk

Färdigheter för språkstudier

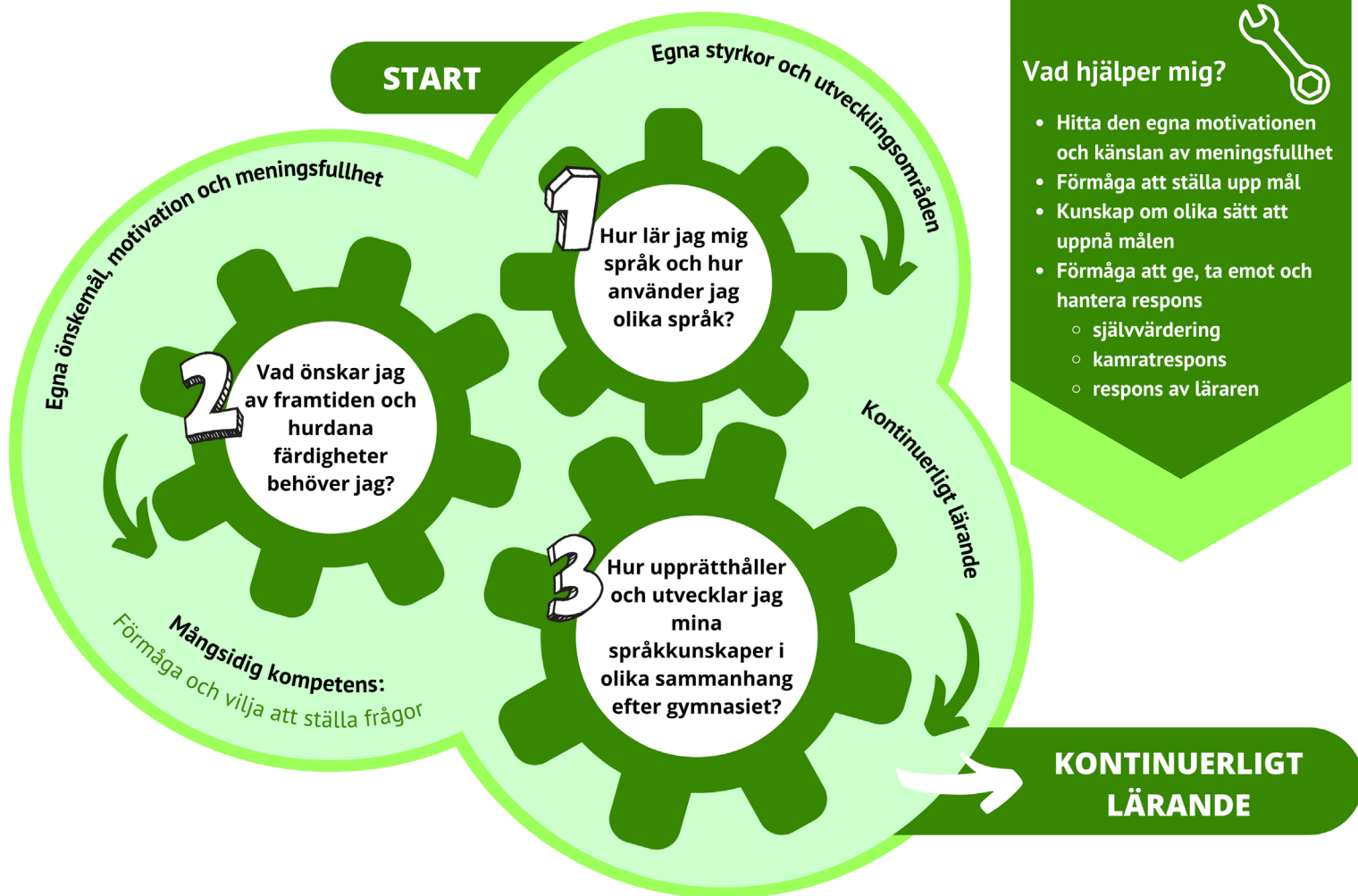
Målet är att den studerande

- lär sig att identifiera sina egna styrkor och utvecklingsområden för språkinläring
- lär sig att ställa upp mål och utvärdera sitt lärande
- förstår vilken betydelse respons och utvärdering har för lärandet
- lär sig att känna igen och utnyttja för hen själv lämpliga sätt och verktyg för att utveckla sina språkkunskaper
- förstår på vilket sätt språkinläring som sker utanför gymnasiet stöder studierna och reflekterar över hur den kan stärkas
- reflekterar över andra möjligheter än fortsatta studier för språkinläring och språkstudier efter gymnasiet.

I det här avsnittet är syftet att reflektera över och utveckla de egna strategierna för att lära sig. På vilka sätt och i vilken omgivning lär man sig bäst? Vad innebär det att utvärdera det egna lärandet och varför är det bra att öva sig på det? Hur kan kunskaper i olika språk och undervisning om språk utnyttjas då man lär sig något nytt?

Det här avsnittet är sammanfattat i bilden nedan.

Färdigheter och strategier för att lära sig språk

Färdigheter att lära sig språk innebär både konkreta sätt att lära sig språk, som att minnas eller att lyssna på musik på målspråket, och förståelse för i vilka miljöer, sammanhang eller i vilken sinnesstämning du lär dig bäst. Det kan vara till exempel att lyssna på musik för att förbättra koncentrationsförmågan eller att reflektera över svåra frågor i grupp.

Färdigheter att lära sig innebär även förmåga att utvärdera det egna lärandet, att utveckla sina färdigheter att lära sig och att ställa upp mål för sitt lärande. Därtill är det viktigt att lära sig att ge och ta emot respons samt att analysera den.

I studierna är det viktigt att hitta motivation och för en själv lämpliga sätt att lära sig. Därtill är det viktigt att få respons på det egna lärandet och kunnandet – inte enbart för att bättre förstå det egna kunnandet just nu, utan även för att förstå vad som ännu kan utvecklas och vilket kunnande man kan ha i framtiden om man satsar på lärandet. Motivationen kan komma av sig själv eller så kan den hänga samman med vissa mål.

Uppgifter:

33 Motivation och olika sätt att lära sig

34 Fördelarna med flerspråkighet

Självvärdering och kamratrespons

Som studiefärdighet innebär självvärdering att man iakttar det egna lärandet och på det sättet identifierar sina egna styrkor och utvecklingsområden. Med hjälp av självvärdering hittar man nya sätt för ett effektivt och motiverande lärande eller tillämpar studiestrategier som tidigare konstaterats vara fungerande för att lära sig nya färdigheter. Med hjälp av kamratrespons får man andra synvinklar på det egna lärandet och man lär sig att stödja andra i deras lärande.

Självvärdering och kamratrespons hjälper även då man ställer upp mål.

Uppgifter:

35

Styrkor och utvecklingsområden

36

Utveckling och mål

Att ge och få respons

En viktig del av lärandet är att lära sig att ge, få och bearbeta respons. Med hjälp av respons lär man sig att förstå de egna styrkorna och utvecklingsområdena och att identifiera och berätta om sitt kunnande. Att gå igenom responsen ger en bra grund för att reflektera över vilka mål man kan ställa upp för sitt lärande och olika sätt att uppnå målen.

Hurdan är bra respons?

Responsen bör vara tydlig, konstruktiv och uppmuntrande. Att ge respons ska alltid utgå från vad personen kan. Respons kan ges på flera olika nivåer – den kan vara övergripande och fokusera på en bredare helhet såsom textens struktur, det kommunikativa i presentationen eller talets flyt, eller så kan prestationen granskas mera i detalj, till exempel hur noggrant uttalet är eller hur lämpliga ordvalen är med hänsyn till språkregistret.

Uppgifter:

37

Att ge respons

38

Att ta emot respons

Att ställa upp mål och bedömning

I studierna övar man sig på att planera det egna lärandet samt att ställa upp mål för lärandet. Att ställa upp mål tydliggör studiernas arbetsmängd och hjälper den studerande att planera studierna – även att målen är realistiska och att arbetsmängden inte blir för stor. Att ställa upp mål hjälper till att följa upp och optimera det egna lärandet: I vilka sammanhang kan man lita på det egna kunnandet och i vilka sammanhang behöver man satsa mer?

Mål kan ställas upp för olika tidsperioder, beroende på vad det egna kunnandet relateras till. Är syftet att reflektera över det egna kunnandet i relation till det andra eller tredje året i gymnasiet, till krav som ett sommarjobb ställer eller till behovet av språkkunskap i eventuella fortsatta studier?

Uppgifter:

39

Mina mål

40

Egen motivation till språkstudier

Att ställa upp mål tydliggör vilka färdigheter man vill utveckla. Genom att utvärdera hur man uppnått målen blir även de sätt man använt sig av för att utveckla språkkunskaperna föremål för granskning. Tidvis är det också viktigt att granska vad som fungerar och vad som inte fungerar, eller om målen har förändrats med tiden.

Flerspråkighet som en färdighet att lära sig språk

Språkinläringen börjar inte från början då man inleder studierna i ett nytt språk. Flerspråkighet kan vara till nytta då man lär sig nya språk och vid utvecklingen av redan befintliga språkkunskaper. Den som lär sig språk har redan kunskap om hur till exempel texten fungerar och hur man kommunicerar samt kännedom om ordförråd, strukturer eller till exempel hur man uttrycker tveksamhet i andra språk.

Alla dessa kunskaper är till nytta också i det nya språket. Ett uppenbart exempel är kännedom om ordförråd och strukturer i olika språk, men också kunskap om hur olika kommunikationsstrategier och textkompetens kan underlätta förvärvandet av nya språkkunskaper. Till exempel kan engelska vara till hjälp då man lär sig tyska eftersom språken är besläktade.

Uppgifter:

41 Flerspråkighet då man lär sig språk

42 Vilken nytta har du av ditt/dina modersmål då du lär dig språk?

Kontinuerlig språkinläring

Efter gymnasiestudierna utvecklas språkkunskaperna på fritiden, i de fortsatta studierna och i arbetslivet. I det här avsnittet reflekterar vi över hur man aktivt kan utveckla sina kunskaper efter gymnasiet och hur språkkunskaperna utvecklas i olika skeden av livet.

Utveckling av språkkunskaper på fritiden och i hobbyer

Förutom att reflektera över det man lärt sig i skolan är det nyttigt att reflektera över det man lär sig på fritiden. Särskilt engelskan har en betydande roll i till exempel medier och populärkultur, vilket även stöder och motiverar hur man lär sig språket i skolan. I samband med hobbyer kan man även lära sig att lära, med andra ord hitta nya för en själv passande sätt och strategier att lära sig något nytt.

Det är inte alltid självklart i vilka sammanhang och situationer språkkunskaperna kan utnyttjas på fritiden. Det kan kännas som om möjligheterna att använda olika språk i vardagen är få eller att de inte motsvarar de egna intressena. Att hitta möjligheter att använda och lära sig språk i vardagen upprätthåller och utvecklar språkkunskaperna, förmågan att lära sig nytt samt känslan av att som språkanvändare kunna språket.

Uppgifter:

43

Språk och kultur utanför skolan

44

Att upprätthålla språkkunskapen

Utvecklingen av språkkunskaperna i studierna och arbetslivet

I arbetslivet och studierna behövs mångsidiga språkkunskaper. Olika språk används i olika situationer och för olika ändamål (till exempel för att bryta isen, i vardaglig kommunikation på arbetsplatsen, för presentation) och de kräver olika nivåer av kunskap (korta diskussioner vs. krävande skriftliga rapporter). I stället för att beskriva kunskaperna i de enskilda språken kan man tala om bland annat förmåga att förhandla och kommunicera.

45

Uppgift: Behovet av språkkunskaper i arbetslivet

3. TILL LÄRAREN

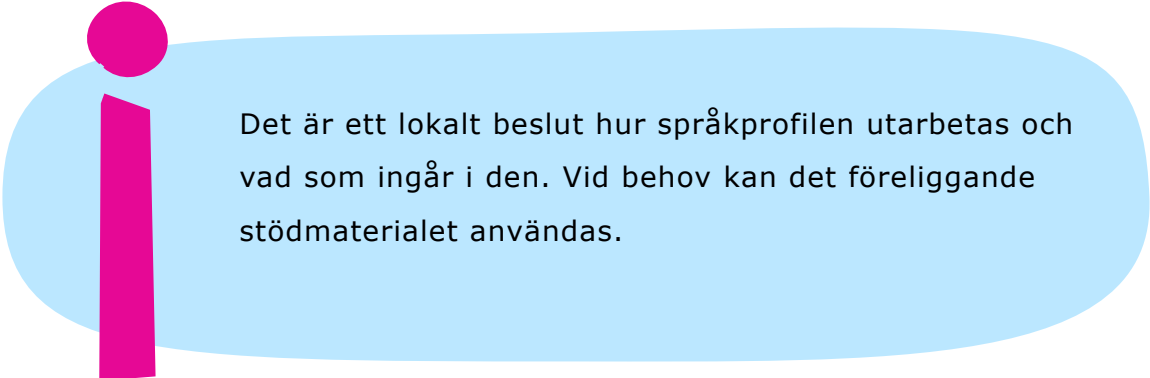
Varje studerande ska utarbeta en egen, personlig språkprofil i början av gymnasiestudierna. Språkprofilen ska bestå av den studerandes egna erfarenheter och mål och av både den studerandes egna och gruppens gemensamma reflektioner. Med hjälp av språkprofilen kan den studerande på mångsidiga sätt redogöra för sina egna kunskaper och mål.

Arbetet med språkprofilen ska inledas i början av studierna, och man ska återkomma till språkprofilens olika delområden under olika skeden av studierna. Språkprofilen kan kompletteras med flera olika språk. Språkprofilen kan innehålla en språk-CV. En språk-CV är en sammanställning av den studerandes språkkunskaper och internationella kunnande.

Uppgifterna i stödmaterial kan användas som sådana eller anpassas efter eget behov. Det är bra att lyfta fram en och samma uppgift i olika skeden av studierna.

Oberoende av den slutliga formen är de allmänna målen för språkprofilen att

- Stärka den studerandes uppfattning om sina språkkunskaper samt sina styrkor och utvecklingsområden i relation till språkkunskaperna
- Stärka den studerandes förmåga att identifiera och beskriva sina språkkunskaper
- Utveckla den studerandes färdigheter i självvärdering och kamratrespons
- Hjälpa den studerande att förstå betydelsen av olika slags språkkunskap för hens livs- och karriärplaner och samtidigt stödja hens välmående
- Stödja det kontinuerliga lärandet genom att uppmuntra den studerande till att utveckla det egna kunnandet och vilka verktyg hen har till förfogande för det egna lärandet.

Det är ett lokalt beslut hur språkprofilen utarbetas och vad som ingår i den. Vid behov kan det föreliggande stödmaterial användas.

Språkprofilens innehåll och genomförande

Grunderna för gymnasiets läroplan (2019) förpliktigar alla studerande att utarbeta en personlig språkprofil under studiernas gång (se till exempel lärokursen i A-engelska i eGrunder). På Utbildningsstyrelsens webbsidor ges en modell för språkprofilens huvudsakliga innehåll.

Vad ska språkprofilen åtminstone innehålla?

I början av studierna handleds den studerande att:

1. Sammanställa en beskrivning av sina kunskaper i olika språk

I beskrivningen

- utvärderar den studerande sina kunskaper i olika språk
- ställer den studerande upp mål för sitt lärande
- reflekterar den studerande över olika sätt att uppnå de uppställda målen.

2. Reflektera över och beskriva sina strategier för språkstudier

I reflektionen kan till exempel följande beaktas

- de egna styrkorna och utvecklingsområdena
- synvinklar som ökar motivationen och betydelse för studierna
- färdigheter för självvärdering och bearbetning av respons.

3. Reflektera över och redogöra för var och för vilka ändamål språkkunskaperna kan utnyttjas

Den studerande kan reflektera över hur hen kan använda sina språkkunskaper till exempel

- i fortsatta studier
- i olika arbetsuppgifter
- på fritiden, i hobbyer etc.
- i internationella sammanhang (kan anknyta till alla ovannämnda situationer).

4. Uppgifter

1

Motivationsbrev

Skriv i början av studierna ett motivationsbrev till dig själv. Vad förväntar du dig av dig själv som språkstuderande i gymnasiet? Hur har du nytta av dina språkkunskaper i dina studier och efter gymnasiet? Ha med följande i ditt brev:

- En beskrivning av dina egna språkkunskaper som omfattar både ditt hemspråk och de språk du lärt dig i och utanför skolan. Skriv till exempel vilka språk du kan och i vilka situationer du kan använda dem? På vilka språk tycker du om att läsa, på vilka språk brukar du lyssna på musik? Beskriv dina färdigheter att använda språken och i vilka miljöer och situationer du använder dem. Kom ihåg att också beskriva dina kunskaper i ditt hemspråk och hemspråkets dialekter.
- Studiefärdigheter och att lära sig språk: Hur lär du dig språk? Hur lär du dig på bästa sätt? Beskriv dina studiemetoder och erfarenheter av språkstudier.

Spara ditt brev och se på det på nytt i slutskedet av studierna.

2

Mina språkkunskaper

Räkna upp

1. alla de språk och dialekter du använder med din familj/dina vänner.
2. de språk du lärt dig/studerat i skolan. Kom ihåg att nämna eventuella språkklubbar, korta kurser och språkduschar både inom småbarnspedagogiken och i den grundläggande utbildningen. Vilket språk är ditt skolspråk?
3. de språk du använder och hör i samband med dina hobbyer och på fritiden. Hurdana språkkunskaper finns till exempel i din kompiskrets?
4. de övriga språken som hör till din språkvärld, dvs. språken i din gemenskap. Vilka språk talas i ditt gymnasium? Beakta även dialekter och register*.
5. dina önskemål: Vilka språk skulle du vilja kunna bättre? Vilka språk skulle du vilja börja lära dig? Vad skulle du vilja göra på olika språk?

* Tilläggsuppgift: Vad har du lärt dig om dialekter och register i modersmål och litteratur eller lektionerna i svenska som andraspråk?

3

Språkanvändning i olika situationer

Ta fram kartläggningen av din språkreserv som du gjorde i uppgiften 'Mina språkkunskaper'.

Reflektera i par över följande:

1. Var och med vem använder du olika språk (till exempel i skolan, hemma, i hobbyn)?
2. Använder du språk på olika sätt i skolan och hemma?

Till läraren: Uppgiften kan utgöra en muntlig prestation som avläggs för intyg på muntlig språkfärdighet i modul 1. Uppgiften kan också användas som underlag för dialog eller monolog.

4

Språket i sociala medier

Reflektera över din språkanvändning i olika situationer och för olika syften.

1. Beskriv kort (högst 50 ord) hur du använder språket i sociala medier. Kom ihåg att även emojis, bilder, videon och ljudmeddelanden är kommunikationssätt.
2. Beskriv kort hur kommunikation med vänner och kommunikation med familjen skiljer sig från varandra. Du kan till exempel fundera på om du använder språket annorlunda när du talar till en familjemedlem (till exempel användning av emojis, ett mer vårdat språk).

5

Anpassning av språket

Har du märkt att du anpassar ditt språk enligt vem du talar med? På vilket sätt? Fundera till exempel på hur du talar med en släkting som är yngre än dig, hur du förklarar något som har med teknik att göra för en äldre person eller hur du skulle tala till en eventuell arbetsgivare i en arbetsintervju.

6

Språklig medvetenhet i vardagen

1. Har du lagt märke till att olika språk har olika ställning i din vardag? Uppmuntrar eller motverkar dina olika gemenskaper (vänner, familj, skola, hobbyer) till användning av olika språk?
2. Är det acceptabelt att använda olika språk samtidigt i din vardag? Om användningen av olika språk är beroende av tillfälle eller av deltagare/åhörare, hur skiljer sig tillfällena eller deltagarna från varandra?

Den här uppgiften kan göras i par eller i grupp.

Språklig medvetenhet och myndighetsspråk

Gör uppgiften i grupp

1. Läs de två artiklarna som behandlar klarspråk och myndighetsspråk
 - [a. Språkvårdaren Maria Fremer: "Obegriplig myndighetssvenska en fara för demokratin"](#)
 - [b. Myndighetsspråket luckras upp](#)
2. Sök reda på en text eller några exempel på myndighetsspråk (på valfritt språk).
3. Diskutera era texter i grupp och reflektera över hur ni skulle förenkla och förtydliga språket som används i artikeln.
4. Jämför de olika gruppernas sätt att förenkla texten. Vilka förslag är desamma, vilka skillnader finns det?

a.

b.

Språklig medvetenhet och språk i läroämnena

1. Hurdant språk används i olika läroämnena? Fundera över språk användningen i två olika läroämnena som inte är språkämnen (Kom ihåg att beakta även konst- och färdighetsämnen, t.ex. gymnastik, musik och bildkonst!). Är det frågan om användningen av ekonomiskt språk i matematik, kroppsspråkets kreativa uttryck eller andra?
2. På vilka sätt anknyter de färdigheter du nämnde i punkt till det språk du lärt dig på lektionerna i språk?

Den här uppgiften kan göras i par eller i grupp.

Språk i vardagen

1. Utnyttjar du många olika språk i din vardag? På vilka sätt och i vilka sammanhang?
2. Hur kunde du använda dina färdigheter i andra språk för att förstå ett särskilt språk?
3. Lånar du ord från olika språk då du inte kommer ihåg ett visst begrepp i ett språk? Ge ett par exempel.

Att använda sina grundläggande färdigheter i språk

Diskussion i par.

1. Har du hamnat i en situation i vilken du haft nytta av grundläggande färdigheter i språk? Vad hände och hur framskred situationen? Vilka språk eller övriga medel använde du/ni?
2. Hitta med ditt par på en situation där ni träffas för första gången och använder ett annat språk/andra språk än era modersmål.

11

Att anpassa språket till ett sammanhang

1. Tala med din familj/din släkt/din bekantskapskrets om olika dialekter och språk som ni talar. Känner ni personer som ändrar sitt sätt att tala enligt vem hen talar med? Ändrar du själv ditt sätt att tala (dialekt, användning av kraftord, memes etc.) enligt vem du talar med?
2. Vilka språkliga och kulturella skillnader finns det inom din familj/släkt/bekantskapskrets? Vilka språkliga och kulturella fenomen hamnar du att förklara eller förklaras för dig? Fundera t.ex. på Internetkultur, på fenomen eller personer som anknyter till en viss tidsperiod?

Till läraren: Uppgiften lämpar sig även för lektionerna i modersmål och litteratur eller finska/svenska som andraspråk.

12

Flerspråkighet på video

1. Sök en video i vilken det används flera språk parallellt. På vilka ställen/i vilka situationer byter man språk?
2. I vilka situationer använder du själv olika språk parallellt?
3. Gör en egen video där du mångsidigt använder olika språk.

13

Flerspråkighet i olika situationer

1. Finns det situationer i din vardag där du måste hålla dig till ett språk? Hurdana situationer är det?
2. I vilka situationer kan du agera flerspråkigt?

14

Kunskapsnivåer i olika situationer

Plocka fram din kartläggning av dina språkkunskaper '2. Mina språkkunskaper'.

Reflektera över hur du kan använda alla de språk du har angett. Om du inte kommer igång kan du börja med att jämföra hur du kan använda olika språk i specifika situationer. Försök undvika beskrivningar på en väldigt allmän nivå, till exempel "jag talar bra finska och nöjaktig franska".

15

Beskrivning av språkkunskap

Ta fram kartläggningen av din språkreserv som du gjorde i uppgift 2.

- Ge en kort verbal beskrivning av din kunskap/dina färdigheter för varje språk du kan i tabellen nedan.
- Skriv även in kunskapsnivån enligt Nivåskalan för växande språkkunskap.
- Ställ upp ett mål för dig själv: vilka färdigheter kunde du förbättra i varje språk?
- Fyll i tabellen under gymnasiestudiernas gång och lägg till, eller länka till, dina prestationer för varje språk. Inkludera den sista kolumnen i din språk-CV i slutet av studierna.

Språk	Höst 2020	Höst 2021	Höst 2022	Vår 2023 <i>Inkludera den här kolumnen i din språk-CV!</i>
Hemspråk	Lägg till en beskrivning av dina kunskaper (verbal beskrivning och CEFR-kunskapsnivå). Lägg även till mål : vad skulle du vilja kunna bättre?			Verbal beskrivning Kunskapsnivå
Skolspråk				
A-språk				
B-språk				
Ytterligare språk				

Du kommer att visa olika prov på dina språkkunskaper under gymnasiestudiernas gång. De prov på kunnande som bäst beskriver dina språkkunskaper kan du bifoga till din språkprofil.

16

Mina behov av språkfärdighet i framtiden

1. Lista tre yrken som intresserar dig.
2. Ta reda på vilken utbildning som krävs för de yrken du listade.
3. Studera till exempel med hjälp av universitetens webbsidor vilka språkkunskaper som krävs eller värderas i utbildningen.
4. Ta reda på vilka språkfärdigheter du behöver i arbetslivet. Försök att tänka på språkkunskap från ett bredare perspektiv än kunskaper i enskilda språk: vilka textgenrer används i utbildning och arbetsmiljö? Vilka specifika färdigheter behövs (kommunikation i flerspråkiga arbetsmiljöer, skriftligt myndighetsspråk)?

Tabellen nedan har som exempel kompletterats med olika yrken och utbildningar. Fyll i tabellen utifrån dina egna tankar eller planer.

Yrke	Utbildning	Språkfärdighet som krävs för studierna (språk + kunskapsnivå)	Språkfärdighet som krävs för yrket
Handelsbranschen	Tradenom	Inhemska språk, engelska (B2) + 1 främmande språk	Beskrivning av hurdan språkfärdighet som behövs. Lägg till exempel texttyper (rapporter, protokoll el. dyl.)
Resebranschen	Restonom		
Tolk	Språk som huvudämne		

Du kan komplettera tabellen i Word eller skriva ut den och fylla i den.

Språkkunskap och språkfärdigheter i olika sammanhang

Gör en tankekarta där du kopplar dina mål till den språkkunskap eller de språkfärdigheter som krävs för att uppnå målen. I vilka olika situationer behöver du språk? Vilka önskemål har du för framtiden? Vilket slags kunnande behöver du?

Du kan använda bilden nedan som exempel.

Internationalisering i fortsatta studier och arbetsliv

Plocka fram din kartläggning som du har gjort av dina språkkunskaper och ditt kulturella kunnande.

Bred språkfärdighet kan ge bättre kommunikationsfärdigheter och förmåga att möta olika människor. På vilket sätt är dina egna språkkunskaper kopplade till arbetslivsfärdigheter? Reflektera över hur ditt kulturella kunnande har samband med arbetslivsfärdigheter.

I vilka situationer och sammanhang har ditt kulturella kunnande utvecklats?

Sammanfatta ditt kulturella kunnande med några meningar. Du kan skriva in dem i din Språk-CV.

Flerspråkig videoansökan

Sök en ledig arbetsplats (till exempel via TE-tjänster) och skapa en videoansökan där du presenterar dig själv och ditt flerspråkiga kunnande. Inled videon på det språk som arbetsplatsannonsern är skriven. Kom ihåg att berätta om dina hemspråk och ditt kulturella kunnande som du har utvecklat genom olika erfarenheter.

Till läraren: Uppgiften kan utgöra en muntlig prestation som avläggs för intyg på muntlig språkfärdighet i modul 1. Uppgiften kan också användas som underlag för dialog eller monolog.

Inledande reflektion kring språk, kultur och internationalisering

Vad är internationalisering? Läs följande text på Utbildningsstyrelsens webbsidor:

[Vad är internationalisering i skolan?](#)

Reflektera över följande frågor på egen hand eller tillsammans med ditt par. Som stöd kan ni även pyramidmodellen för internationalisering.

1. Hur förstår du internationalisering? Hur skiljer sig följande från varandra
 - internationalisering och globalisering
 - internationella och globala ärenden
 - internationellt kunnande och globalt kunnande
2. I vilka läroämnen har man behandlat global fostran och/eller världsmedborgarskap? Är begreppen nya eller bekanta från tidigare? Hurdant kunnande har du som anknyter till dem? Hur anknyter ditt kunnande till dina språkkunskaper? Anknyter ditt kunnande till andra läroämnen än till språk och språkkunskap?

Mångsidiga språkkunskaper som resurs

Mångsidiga språkkunskaper påverkar dina möjligheter att agera i internationella sammanhang till exempel i din egen skola, i kommunen eller globalt. Diskutera i par hur bredden av språkkunskaper har betydelse till exempel för

1. hur du kan utnyttja dina språkkunskaper när en utbytesstuderande deltar på lektionen
2. hur du kan utnyttja dina språkkunskaper i internationella samarbetsprojekt som gymnasiet deltar i
3. hur du kan utnyttja dina språkkunskaper i hobbyer eller på fritiden, när du behöver hjälp eller ger instruktioner åt en person som inte talar ditt modersmål? Vilka andra kunskaper behövs än språkkunskaper?

Diskutera till slut vilka färdigheter ni har som en världsmedborgare behöver och hur dessa färdigheter kunde beskrivas.

Synpunkter på mobilitet

Diskutera i par följande frågor:

- På vilka sätt kunde ni ha nytta av en utbytesperiod?
- Hurdana kunskaper skulle det ge er och vilka färdigheter skulle ni kunna vidareutveckla? Ni kan också ta reda på hur ni kunde ansöka om att delta i utbytesstudier eller virtuellt utbyte.
- Hur kunde ni utveckla internationellt kunnande utan att ni åker utomlands?

Diskutera till sist hurdant kulturellt kunnande man kan utveckla genom att resa. Ni kan till exempel reflektera över vilken bild en resa till Lappland ger av Finland och finländsk identitet. Motsvarar den din egen bild av hur det är att vara finländare? Vilken bild ger resekulturen av det land en turist besöker?

Mitt kulturella kunnande

Börja med att reflektera över dina svar i punkterna 1–5. Som stöd för reflektionen kan du använda dina svar i uppgiften '2. Mina språkkunskaper'.

1. Vilka kulturer har du bekantat dig med? Vilka kulturer kan du identifiera dig med?
2. Vilka traditioner, matkulturer och andra egenskaper anknyter till de här kulturerna?
3. Vilka kommunikativa drag kunde anknyta till dem (bl.a. niande, användning av kroppsspråk, fysisk närhet)?
4. Vilka samhällliga drag kunde anknyta till dem (bl.a. familjens och släktens betydelse, språkets könsbundenhet)?
5. Vilka värderingar kunde anknyta till dem (t.ex. jämlikhet och likabehandling i Norden, individuell frihet och företagsamhet i USA)?
6. Gå igenom frågorna tillsammans efter att alla i gruppen har svarat på frågorna. Vilka likheter och skillnader finns det?

Granskning av släktträd

Reflektera med hjälp av ett släktträd över din egen språkliga och kulturella bakgrund. Hur framkommer flerspråkighet i din familj eller din släkt?

Reflektera i mindre grupper eller tillsammans över följande:

1. Vad betyder ert hemspråk för er? Ni kan till exempel reflektera över rätten att använda sitt hemspråk/sina hemspråk.
2. Vilka eller hurdana kulturer identifierar ni er med? Ni kan reflektera över kultur utifrån de gemenskaper du är en del av eller på vilket sätt de påverkar hur du uppfattar världen. Gemenskaper (och kulturer) kan definieras enligt vänskapskretsar, hobbygrupper, familj, släktingar, samhälle och så vidare.
3. Upplever du att reflektionerna ovan påverkar vårt välbefinnande? På vilket sätt?

Språk och kultur i kommunikationssituationer

Hur lätt fäster du uppmärksamhet vid skillnader som beror på språklig och kulturell mångfald i olika slags kommunikationssituationer? Vilka saker är det då frågan om? Hur reagerar du på skillnaderna som du lagt märke till?

Flerspråkighet

Föreställ dig en situation, till exempel ett möte med andra människor där ingen annan talar svenska eller finska än du. På vilket språk skulle du kommunicera? Skulle du använda flera språk? Skulle du använda andra sätt än språk för att kommunicera och förmedla ditt budskap?

Internationalisering på hemmaplan

Internationalisering på hemmaplan används som begrepp för språk och kulturer som finns i den egna närmiljön och vardagen. Alla mångskiftande gemenskaper som du är en del av utgör internationalisering på hemmaplan. I gymnasiet kan internationalisering på hemmaplan omfatta till exempel internationella besök eller projekt som genomförs i gymnasiet, dess närmiljö eller virtuellt.

Vilka internationella inslag syns i din egen vardag (till exempel på sociala medier, i hobbyer) eller hemma? Hur uppfattar du internationalisering på hemmaplan? Hur syns internationalisering på hemmaplan i din vardag/ditt liv?

Mediering i språkanvändningen

Bekanta dig närmare med de olika delområdena som ingår i mediering med hjälp av bilden på följande sida.

Diskutera i par.

Hur utnyttjar du olika metoder för mediering när du talar

- med en annan person på ditt modersmål (gemensamt modersmål).
- på ditt modersmål med en person som har ett annat språk som modersmål
- på ett för dig främmande språk med en person som talar språket som sitt modersmål?
- ett språk som är främmande för båda talarna.

Hur kan jag underlätta förståelsen? *OLIKA METODER FÖR MEDIERING*

Jag kan

- omformulera mitt språk så att det är lättare att förstå.
- använda bilder som stöd för det jag vill säga.
- framföra svår information stegvis och i mindre delar.
- berätta mer och mer detaljerat förklara mitt ärende.
- koppla den nya informationen till något som mottagaren känner till från tidigare.

Hur kan jag främja en diskussion där alla blir hörda och inkluderade?

MEDIERING I KOMMUNIKATIONSSITUATIONER

Jag kan

- hjälpa till med att lösa meningsskiljaktigheter och känsliga frågor.
- styra diskussionen så att alla har möjlighet att delta.
- underlätta den gemensamma förståelsen bland deltagarna i diskussionen genom att tolka och förklara de andras inlägg.
- stödja diskussionen genom att förutse, tolka och förklara språkliga och kulturella särdrag, som varje deltagare bidrar med.
- skapa en atmosfär där alla känner sig bekväma med att delta i diskussionen, samt uppmuntra de andra till att delta och främja en jämlik diskussion.

Vad omfattar mediering?

MEDIERING FÖRMEDLAR OCH FÖRÄDLAR INFORMATION

När jag berättar för en annan person om något jag läst, hört osv.

- översättning (mellan olika språk och inom ett och samma språk, bland annat får en textgenre till en annan)
- textförståelse och -hantering (till exempel sammanfattningar)
- förklara numeriska innehåll (till exempel tolka statistik och beskriva den för andra)
- förmedla detaljerad eller specifik information

När jag skapar ny information:

- självständiga reflektioner som sedan presenteras för andra (till exempel esséer)
- reflektioner i grupp och utveckling tillsammans med andra (till exempel grupparbeten och utvärdering av dem)

Färdigheter för språklig och kulturell mångfald

I den [Europeiska referensramen](#) för språk delas färdigheterna att agera i en språklig och kulturell mångfald in i tre delområden:

1. Förmåga att använda kulturellt kunnande för att producera och tolka information.
2. Förmåga att använda flerspråkighet för att producera och tolka information.
3. Förmåga att använda flerspråkighet i kommunikationssituationer.

Bilden på sidan 52 skildrar närmare vilka kunskaper som ingår i respektive delområde.

1. Titta på bilden tillsammans med ett par eller i mindre grupper. Ni kan också skriva ut bilden från språkprofilens webbsida som ni hittar med hjälp av QR-koden.
2. Känner ni igen färdigheterna? Tar ni själv dessa i beaktande i vardagen?

Internationella och mångkulturella organisationer

Du kan göra uppgiften självständigt, i par eller i grupp.

Internationalisering och de mänskliga rättigheterna går hand i hand. Ett sätt att främja internationalisering och etiskt agerande är genom verksamhet inom olika organisationer. Att delta i en organisations verksamhet kan också ge arbetserfarenhet och hjälpa dig att hitta det som intresserar just dig.

1. Bekanta dig med organisationer i Finland och världen och med deras verksamhet. Du kan söka organisationer till exempel på Utrikesministeriets webbplats.
2. Reflektera över din egen värdegrund och vad som är viktigt för dig när du söker fram olika organisationer. Vilka frågor skulle du vilja påverka? Du kan också granska organisationernas verksamhet kritiskt.
3. Är det någon organisation vars verksamhet väcker ditt intresse? Skulle du vilja delta i deras verksamhet? I vilken roll skulle dina färdigheter vara till nytta eller vad skulle du vilja lära dig genom att delta i verksamheten?
4. Om ni gör uppgiften i par, diskutera era tankar eller presentera organisationerna ni valt för varandra.

Retorik och ansvarsfull påverkan med hjälp av språket

Motrekam, alltså parodier på reklam, tar ställning till problem i samhället genom att använda ett språk med vilket man strävar efter att påverka till exempel konsumentens attityder eller konsumtionsvanor. De tar ofta fasta på missförhållanden som berör konsumtionssamhället och världshandeln. Motrekam hittar du till exempel i reklamgalleriet på adressen [Motreklamer \(Voima.fi\)](http://Motreklamer.Voima.fi)

Välj en motrekam och granska språket som används i reklamen.

- Vad är det som lyfts fram i motreklamen? Vilket tema tar reklamen fasta på och på vilket sätt?
- Hur uttrycks ställningstagandet i motreklamen? Vilka språkliga medel används för att påverka?

Motivation och olika sätt att lära sig

Fundera själv hur du skulle svara på följande påståenden. Jämför sedan era svar i mindre grupper.

- Vad inspirerar dig då du ska lära dig något nytt?
- Hur motiverar du dig själv att lära dig och att studera?
- Vad hjälper dig då du ska lära dig nya saker?
- Vilka arbetssätt passar dig bäst? Tycker du till exempel bäst om självständigt arbete eller arbete i par eller grupp? Lär du dig bäst genom att läsa, göra anteckningar eller repetera och studera tillsammans med vänner?

Fördelarna med flerspråkighet

Reflektera i par.

1. Var (till exempel i skolan, hemma, i hobbyer) och med vem använder du olika språk?
2. Kan du dra nytta av olika språk när du försöker förstå eller lära dig andra språk? Kan du till exempel utnyttja dina kunskaper i engelska för att förstå enskilda ord i en tyskspråkig text? Hur? Har du erfarenhet av motsvarande situationer?

Styrkor och utvecklingsområden

Reflektera över de egna styrkorna och utvecklingsområdena som språkinlärare. Du kan göra uppgiften tillsammans med ett par eller i grupp.

Mina styrkor när jag lär mig språk

- Vilka saker och på vilka sätt lär du dig språk lättast?
- Varför lär du dig vissa saker lättare? Kan du med det här som grund säga vad de egna styrkorna som språkinlärare är?

Mina utvecklingsområden när jag lär mig språk

- Vilka saker kräver mest tid och fokus för att du ska lära dig?
- Har det funnits tillfällen i dina språkstudier då du varit osäker på vad som gått fel?
- Finns det skillnader mellan din egen självvärdering och lärarens bedömning av dina prestationer?

Utveckling och mål

Du har bedömt din förmåga att identifiera dina egna styrkor och utvecklingsområden när du lär dig språk. Beskriv med vilka konkreta sätt/steg du kunde utveckla dig som språkinlärare och i vilka områden du skulle vilja utveckla dina kunskaper och färdigheter.

Till läraren: Uppgiften kan genomföras i form av en uppsats/skrivuppgift eller kan i modul 6 utgöra en muntlig prestation som avläggs för intyget i muntlig språkfärdighet.

Att ge respons

Behandla tillsammans med ditt par någon prestation som gjorts under studierna. Det kan till exempel gälla en skrivuppgift eller en muntlig uppgift som gjorts under lektionen.

1. Ge respons på ditt pars prestation. Reflektera över följande:

- Vad fungerade särskilt bra i prestationen?
- Vilka saker skulle du själv fästa vikt vid för att förbättra prestationen?
- På vilka sätt skulle den som utfört prestationen kunna förbättra den? Varifrån kunde man få hjälp eller exempel (undervisningsmaterial, Youtube-kanaler etc.)?

2. Reflektera över den respons som ni gav till varandra

- Hur kunde du konkret använda de råd som ditt par gav (nämna två konkreta sätt)?
- Lärde du dig något nytt?
- Kunde du ta emot responsen? Kan du utnyttja den i fortsättningen?

Att ta emot respons

Ta fram något prov på kunnande (prestation) i språk som du gjort i gymnasiet.

1. Vilka saker har du fått respons på? (t.ex. textens struktur, hur flytande texten är, rättstavning)
2. Förstod du den respons du fick?
3. Var responsen enligt dig
 - relevant?
 - rättvis?
4. Hjälpte responsen dig att förstå
 - vilka färdigheter du kunde förbättra?
 - vad du kunde fokusera mera på i framtiden för att få ett bättre resultat?
 - hur du kunde utveckla dina färdigheter?

Den här uppgiften kan genomföras till exempel då man övar processkrivning.

Mina mål

Som underlag för den här uppgiften kan du använda motivationsbrevet som du skrev tidigare.

Reflektera över vad du skulle vilja uppnå med dina språkstudier i gymnasiet. Du kan börja med att reflektera över målen från en bredare synvinkel.

1. Hur skulle du vilja utveckla dina färdigheter i olika språk? Vad skulle du vilja kunna efter att studierna i gymnasiet avslutas? Vad skulle du vilja uppnå i det här studieavsnittet?

- Mål 1:
- Mål 2:
- (Du kan räkna upp fler mål.)

Det krävs planering för att uppnå målen. Vilka steg måste du ta för att uppnå dina mål? Det är lättare att ta konkreta steg om du spjälker upp målen i mindre delar (delmål).

2. Försök att dela upp målen i delmål. Om du till exempel skulle vilja tala något språk mera flytande, reflektera över vad ett flytande tal består av.

- Mål 1:
- Mål 2:
- (Du kan räkna upp fler mål.)

3. Reflektera till slut över vilka steg du måste ta för att nå dina mål. Vad borde du lära dig och hur kunde du öva dina färdigheter? Kom ihåg att du kan utveckla dina språkfärdigheter även i hobbyer och på fritiden.

Egen motivation till språkstudier

Titta på videon från British Council (How to stay motivated when learning a language):

1. Kunde du tänka dig att studera mera?
2. Hur kan realistiska mål och uppföljning av lärandet stödja motivationen till att studera språk?
3. Hur kunde du bli mera motiverad i dina studier?

Flerspråkighet då man lär sig språk

1. Reflektera självständigt eller med en kamrat över beröringspunkter mellan olika språk, till exempel när det gäller ordförråd, språkens struktur, kommunikationssätt och kulturer. Vilka gemensamma faktorer kan ni känna igen?
2. Använder du dina kunskaper om gemensamma drag hos olika språk för att lära dig språk bättre? På vilket sätt?

Vilken nytta har du av ditt/dina modersmål då du lär dig språk?

Reflektera självständigt eller i par över följande:

1. Hur utnyttjar du/ni dina/era kunskaper i modersmålet/modersmålen när du/ni lär er ett nytt språk?
2. Hur använder dig/er de färdigheter som utvecklas under modersmålslektionerna (till exempel färdigheter i att uppträda, kommunikationsfärdigheter eller färdigheter i att strukturera och skapa sammanhang i en text) i studierna i andra språk?

Språk och kultur utanför skolan

1. Vad lär du dig om språk och kultur utanför skolan och hur kunde du utnyttja detta i dina studier?
2. Har du fritidsintressen som anknyter till språk och kultur, men där språkinlärning inte spelar huvudrollen (till exempel videospel, salsakurser, olika grenar av självförsvar, origamikurser)?

Att upprätthålla språkkunskapen

1. Hur kan du upprätthålla de språkkunskaper du redan har?
2. Vad kunde du göra föra att utveckla dina språkkunskaper genom att endera utveckla befintliga språkkunskaper eller genom att studera nya språk? Försök att svara på frågan utgående från konkreta användningsbehov eller -situationer. Om du till exempel skulle vilja utveckla ditt ordförråd, vilket slags ordförråd skulle du behöva och i vilka situationer skulle du använda det?

Behovet av språkkunskaper i arbetslivet

Läs de två materialen nedan

- [Minst tre språk behövs i affärlivet i Svenskfinland](#)
- [Språkkunskaper öppnar dörrar i arbetslivet](#)

1. Gör en lista över några arbetsplatser/yrken som du kunde tänka dig efter gymnasiet.
2. Reflektera över vilka språkkunskaper som behövs i de ovan nämnda. Du kan använda materialet som stöd för din reflektion.
3. Reflektera över hur du kunde utveckla dina språkkunskaper vid sidan av arbetet. Kräver arbetet kreativ språkanvändning eller till exempel exakt myndighetsspråk, fackterminologi eller vetenskapligt ordförråd? Vilket slags kulturellt kunnande krävs? Krävs det färdigheter i ett specifikt språk eller i många olika språk?
4. På vilka sätt utvecklas språkkunskapen i det arbete du valt mot ett mera specifikt sakkunnigspråk?

Den här uppgiften stödjer utarbetandet av Språk-CV:n.

5. SPRÅK-CV

Språk-CV:n är ett verktyg som kan hjälpa dig att föra fram all den språkkunskap som gömmer sig bakom vitsord, eller sådana språkkunskaper som du skaffat utanför skolan. Du kan inkludera Språk-CV:n som en del av din CV och på så sätt beskriva dina kunskaper i olika språk mera ingående. Med hjälp av Språk-CV:n kan du förutom att du påvisar ditt kunnande i språk även påvisa dina internationella färdigheter, ditt allmänna intresse för språk samt din vilja att använda och utveckla din språkkunskap och dina språkfärdigheter i studier och arbetslivet.

**Alla språkkunskaper
= Språk-CV!**

Vad är Språk-CV:n?

Som en del av språkprofilen utarbetar de studerande en Språk-CV i vilken de synliggör sin språkkunskap och sitt internationella kunnande för framtida behov. Språk-CV:n är språkprofilens dokumentationsverktyg: i Språk-CV:n sammanfattar man den reflektion kring de egna språkfärdigheterna och det internationella kunnandet som man har gjort i samband med utarbetandet av språkprofilen. På det här sättet erbjuder Språk-CV:n en möjlighet för de studerande att berätta mera ingående om språkkunskapen än vad man vanligtvis gör i en meritförteckning då man söker jobb eller vidare till fortsatta studier.

Vad innehåller Språk-CV:n

I Språk-CV:n antecknar den studerande

- sina kunskaper och färdigheter i olika språk (utvärderade enligt kunskapsnivåerna i Nivåskalan för språkkunskap och språkutveckling)

- en fritt formulerad verbal beskrivning av särskilda färdigheter i språk eller en beskrivning av hur hen skaffat sig sina språkkunskaper (färdigheter man vill lyfta fram)

Den studerande kan till exempel lyfta fram och beskriva på vilka sätt hen använder språk utanför skolan eller om hen har färdigheter i språk som hen har skaffat på annat håll. Som stöd för beskrivningarna kan den studerande bifoga länkar till prestationer eller intyg. Prestationerna kan vara till exempel ljudfiler, videor, podcaster eller texter på målspråket.

Kajsa Kavat

kajsa@kavat.com

Allmänt

Språkkunskap

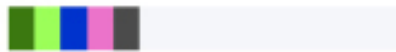
Svenska

Finska

Tyska

Selitteet

Profil

Jag arbetar som projektkoordinator och bor i Åbo. Jag har avlagt studier i journalistik och kommunikation.

Språkfärdigheter

I mitt arbete inom statsförvaltningen organiserar och koordinerar jag projekt och därtill hörande samarbete. Jag har hand om både intern och extern kommunikation, att hantera information och producera begriplig text av god kvalitet. Med min utbildningsbakgrund inom kommunikation har jag starka kommunikationsfärdigheter och kan på ett naturligt sätt kommunicera med olika målgrupper. Jag producerar obehindrat text på både svenska och finska.

Internationellt kunnande

Via mitt arbete och mina studier har jag skaffat mig starka internationella nätverk. Till mina fritidsintressen hör bland annat litteratur. Genom mitt litteraturintresse får jag även på fritiden använda mina språkkunskaper och kulturella färdigheter.

6. Bilagor

Modellbotten för Språk-CV:n

Modellbotten kan laddas ner på adressen [Språk-CV](#).

SPRÅK-CV

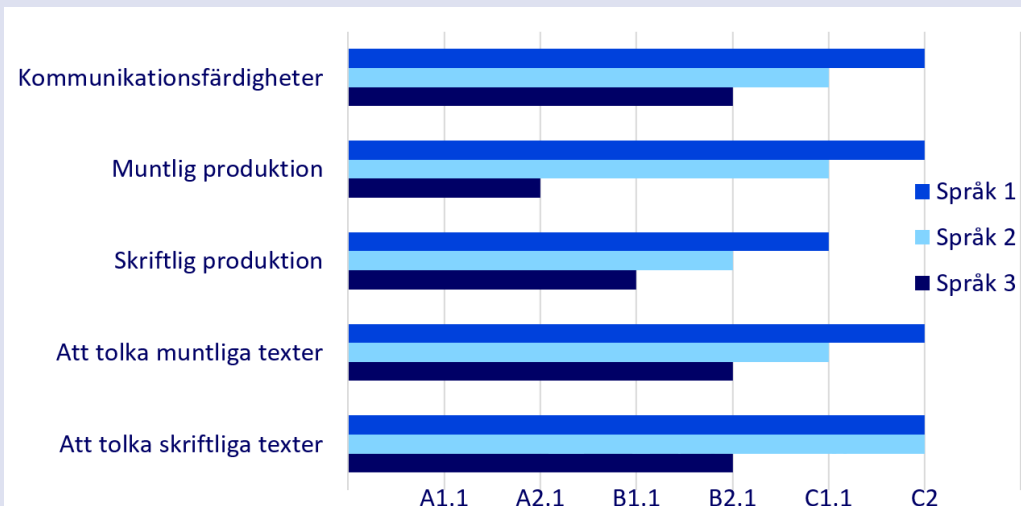
Malli Mallikas

Allmänt

Beskriv allmänt dina språk- och kulturkunskaper. Du kan till exempel beskriva dina kommunikationsfärdigheter och färdigheter i att framträda i olika situationer samt ditt internationella kunnande.

Mina språk

Du kan ladda ner en färdig botten från webbplatsen: <https://kieliprofiili.com/esimerkkipohjat/>. Fyll i dina språkkunskaper och lägg till bilden.

Nedan kan du med hjälp av Nivåskalan för språkkunskap och språkutveckling beskriva de språkkunskaper och färdigheter som du redan har. Skriv skilt för sig in ditt kunnande i ditt/dina modersmål, de språk du har studerat i skolan och i de språk du har lärt dig utanför skolan. Skriv även in kunskapsnivån för varje språk.

Du kan lyfta fram vilka särskilda färdigheter du har i olika språk och hur du har skaffat dig dina språkkunskaper. Har du t.ex. väldigt starka muntliga färdigheter i något språk? Hur använder du olika språk på din fritid? Du kan även beskriva ditt intresse för språk i allmänhet eller hur du skulle vilja använda dina språkfärdigheter i fortsatta studier och arbetsliv.

Språk 1

Kunskapsnivå: T.ex. B1.2. Om du inte är säker på din kunskapsnivå kan du testa här: <https://kieliprofiili.com/esimerkkipohjat/>.

Färdigheter du vill lyfta fram

Här kan du kort beskriva dina särskilda kunskaper och färdigheter eller hur du har skaffat dig dina språkkunskaper.

Prestationer

Här kan du lägga till länkar till prestationer, t.ex. videon, ljudinspelningar eller skriftliga prestationer.

Språk 2

Kunskapsnivå: ____

Färdigheter du vill lyfta fram

Här kan du kort beskriva dina särskilda kunskaper och färdigheter eller hur du skaffat dig dina språkkunskaper.

Prestationer

Här kan du lägga till länkar till prestationer, t.ex. videon, ljudinspelningar eller skriftliga prestationer.

Lägg till ytterligare språk på motsvarande sätt!

Nivåskala för språkkunskap och språkutveckling (GLP2019 Bilaga 2)

Bilaga 2 Nivåskala för språkkunskap och språkutveckling

Denna nivåskala är en i Finland utarbetad tillämpning av de skalor som ingår i den gemensamma europeiska referensramen för språk: lärande, undervisning och bedömning som utvecklats av Europarådet.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING					
Kun- skaps- nivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
A1.1 De första grunderna i språket	Den studerande klarar sporadiskt av, med stöd av sin samtalspartner, några ofta återkommande och rutinmässiga kommunikations-situationer.	Den studerande behöver mycket hjälpmedel (till exempel gester, teckningar, lexikon, internet). Kan ibland gissa eller härleda enskilda ords betydelse utgående från kontexten, allmän kunskap eller sina andra språkkunskaper. Kan uttrycka om hen har förstått.	Den studerande kan använda några för språket eller kulturen typiska artighetsfraser (hälsa, säga adjö, tacka) i några mycket rutinmässiga sociala sammanhang.	Den studerande förstår en begränsad mängd talade och skrivna ord och uttryck. Känner till teckensystemet eller ett mycket begränsat antal skrivtecken.	Den studerande kan uttrycka sig mycket begränsat i tal med hjälp av inövade ord och inlärd standarduttryck. Uttalar några inövade uttryck begripligt. Kan skriva några enskilda ord och uttryck.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING

Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	Kommunikationsförmåga i olika situationer	Användning av kommunikationsstrategier	Kulturellt lämpligt språkbruk	Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
A1.2 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling	Den studerande klarar sporadiskt av ofta återkommande rutinmässiga kommunikations-situationer, men tar för det mesta ännu stöd av sin samtalspartner.	Den studerande använder sig av det mest centrala ord- och uttrycksförrådet i sin kommunikation. Behöver mycket hjälpmedel. Kan be samtalspartnern att upprepa eller tala långsammare.	Den studerande kan använda några av de allra vanligaste artighetsfraserna typiska för språket i rutinmässiga sociala sammanhang.	Den studerande förstår skriven text bestående av några ord och långsamt tal som innehåller inövade, bekanta ord och uttryck. Kan urskilja enskilda fakta i en text.	Den studerande kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om några bekanta och för hen viktiga saker samt skriva några korta meningar om inövade ämnen. Uttalar de flesta inövade uttrycken begripligt. Behärskar ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING					
Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
A1.3 Fungerande elementär språkfärdighet	Den studerande reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner.	Den studerande deltar i kommunikation men behöver fortfarande ofta hjälpmedel. Kan reagera med korta verbala uttryck, små gester (till exempel genom att nicka), ljud eller liknande minimal respons. Måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa.	Den studerande kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i många rutinmässiga sociala sammanhang.	Den studerande förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. Kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text.	Den studerande behärskar en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. Kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om vardagliga och för hen viktiga saker samt skriva enkla meddelanden. Uttalar inövade uttryck begripligt.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING

Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
A2.1 Den grundläggande språkfärdighetens begynnelse	Den studerande kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer och stundtals hålla igång en konversation.	Den studerande deltar i allt högre grad i kommunikation. Använder mer sällan nonverbala uttryck. Måste relativt ofta be samtalspartnern upprepa eller förtydliga. Kan i någon mån utnyttja samtalspartnerns uttryck i sin egen kommunikation.	Den studerande klarar av korta sociala situationer. Kan använda de vanligaste artiga hälsnings- och tilltalsfraserna samt artigt framföra till exempel önskemål, invitationer, förslag och ursäkter och besvara sådana.	Den studerande förstår texter som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck samt tydligt tal. Förstår det centrala innehållet i korta, enkla budskap som intresserar hen och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd. Klarar mycket enkel slutledning med hjälp av kontexten.	Den studerande kan med enkla meningar och ett konkret ordförråd berätta om vardagliga och konkreta saker som är viktiga för hen. Behärskar ett lätt förutsägbart ordförråd och många centrala strukturer. Kan tillämpa några grundläggande uttalsregler också i andra än inövade uttryck.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING					
Kun- skaps- nivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
A2.2 Grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling	Den studerande reder sig relativt bra i olika vardagliga kommunikations-situationer. Kan i allt högre grad ta initiativ i en kommunikationssituation.	Den studerande deltar i allt högre grad i kommunikation. Använder vid behov standarduttryck för att be om precisering av nyckelord. Måste då och då be samtalspartnern upprepa eller förtydliga. Använder till exempel ett närliggande eller allmännare begrepp när hen inte vet det exakta begreppet (hund/djur eller hus/stuga).	Den studerande kan använda språket på ett enkelt sätt för centrala ändamål, till exempel för att utbyta information eller uttrycka sin åsikt eller ståndpunkt på ett lämpligt sätt. Kan diskutera artigt med hjälp av vanliga uttryck och grundläggande kommunikationsrutiner.	Den studerande kan i mycket stora drag följa med ett tydligt anförande, känner ofta igen ämnet i en pågående diskussion och förstår det väsentliga i en allmänspråklig text eller långsamt tal som innehåller bekanta ord. Kan härleda betydelsen av obekanta ord utgående från kontexten.	Den studerande kan räkna upp och beskriva (för sin ålder typiska) saker som anknyter till vardagen med hjälp av vanliga ord, några idiomatiska uttryck samt grundläggande och ibland också lite svårare strukturer. Kan tillämpa några grundläggande uttalsregler också i andra än inövade uttryck.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING

Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
B1.1 Fungerande grundläggande språkfärdighet	Den studerande kan relativt obehindrat kommunicera, delta i diskussioner och uttrycka sina åsikter i vardagliga kommunikationssituationer.	Den studerande kan i någon mån ta initiativ i olika skeden av en kommunikationssituation och försäkra sig om att samtalspartnern har förstått budskapet. Kan omskriva eller byta ut obekanta ord eller omformulera sitt budskap. Kan diskutera betydelsen av obekanta uttryck.	Den studerande visar att hen behärskar de viktigaste artighetskutymerna. Den studerande kan i sin kommunikation ta hänsyn till några viktiga kulturellt betingade aspekter.	Den studerande förstår det väsentliga och vissa detaljer i tydligt och relativt långsamt allmänspråkligt tal eller i lättfattlig skriven text. Förstår tal eller skriven text som bygger på gemensam erfarenhet eller allmän kunskap. Urskiljer även utan förberedelse det centrala innehållet, nyckelord och viktiga detaljer.	Den studerande kan redogöra för det väsentliga och även för vissa detaljer angående vardagliga ämnen, verkliga eller fiktiva, som intresserar hen. Använder sig av ett relativt omfattande ordförråd och olika strukturer samt en del allmänna fraser och idiom. Kan tillämpa flera grundläggande uttalsregler också på andra än inövade uttryck.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING					
Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
B1.2 Flytande grundläggande språkfärdighet	Den studerande kan relativt obehindrat delta i kommunikation också i vissa mer krävande situationer som till exempel då man informerar om en aktuell händelse.	Den studerande kan ta initiativ och använda lämpliga uttryck i en kommunikationssituation där ett bekant ämne behandlas. Kan relativt naturligt rätta till missförstånd. Kan diskutera betydelsen också av mer komplicerade uttryck.	Den studerande kan för olika ändamål använda ett språk som inte är för familjärt men inte heller alltför formellt. Den studerande känner till de viktigaste artighetskutymerna och följer dem. Den studerande kan i sin kommunikation ta hänsyn till viktiga kulturellt betingade aspekter.	Den studerande förstår tydligt tal som innehåller fakta om bekanta eller relativt allmänna ämnen och klarar också i någon mån av texter som förutsätter slutledning. Den studerande förstår det väsentliga och de viktigaste detaljerna i en mer omfattande formell eller informell diskussion i omgivningen.	Den studerande kan berätta om vanliga konkreta ämnen genom att beskriva, specificera och jämföra. Uttrycker sig relativt obehindrat. Kan skriva personliga och mer officiella meddelanden och uttrycka sina tankar också om en del fiktiva ämnen. Använder sig av ett relativt omfattande ordförråd, vanliga idiom, olika strukturer och även komplicerade meningar. Behärskar de grundläggande uttalsreglerna också för andra än inövade uttryck.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING

Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
B2.1 Självständig språkfärdighet, grundnivå	Den studerande kan kommunicera obehindrat också i nya kommunikations-situationer som ibland inbegriper abstrakt, men ändå tydligt språk.	Den studerande kan uttrycka sin åsikt och ibland för att vinna tid använda standarduttryck, såsom "Det är en svår fråga". Kan diskutera betydelsen också av komplicerade uttryck och begrepp. Kan ge akt på sin egen förståelse och kommunikation och korrigera sitt språk.	Den studerande strävar efter att uttrycka sina tankar sakligt och med respekt för sin samtalspartner samt ta hänsyn till de krav som olika situationer ställer.	Den studerande förstår muntlig eller skriven text som är invecklad till språk och innehåll. Kan följa med omfattande tal och komplicerad argumentation samt redogöra för det centrala innehållet i det hörda. Förstår en stor del av en pågående diskussion. Förstår olika typer av skrivna texter, som också kan handla om abstrakta ämnen, fakta, attityder och åsikter.	Den studerande kan med mångsidiga strukturer och ett relativt omfattande ordförråd, som också inbegriper idiomatiska och abstrakta uttryck, uttala sig relativt klart och exakt om olika saker som hör till det egna erfarenhetsområdet. Kan delta också i relativt formella diskussioner. Behärskar ett relativt omfattande ordförråd och även krävande satsstrukturer. Uttalet är tydligt, betoningen ligger på rätt stavelse i ordet och talet innehåller några för målspråket typiska intonationsmönster.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING					
Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
B2.2 Fungerande självständig språkfärdighet	Den studerande kan använda språket i olika typer av kommunikationssituationer, också nya, som förutsätter ett mångsidigt språk.	Den studerande strävar efter att ge respons, komma med kompletterande synpunkter eller slutsatser. Kan bidra till att kommunikationen fortlöper och vid behov använda omskrivningar. Kan diskutera betydelsen också av komplicerade uttryck och begrepp. Kan använda strategier som stödjer förståelsen, såsom att plocka ut det centrala innehållet och till exempel göra anteckningar om det hörda.	Den studerande kan uttrycka sina tankar naturligt, tydligt och artigt både i en formell och en informell situation samt välja språkbruk efter situation och samtalspartner.	Den studerande förstår pågående eller inspelat, klart strukturerat talat standardspråk i alla situationer. Förstår i viss mån också främmande språkformer. Kan läsa invecklade texter skrivna för olika ändamål och sammanfatta det centrala innehållet i dem. Den studerande kan känna igen attityder och kritiskt bedöma det hörda och/eller lästa.	Den studerande kan uttrycka sig på ett säkert, tydligt och artigt sätt. Behärskar i stor utsträckning språkliga medel för att uttrycka konkreta och abstrakta, bekanta och obekanta ämnen. Kan kommunicera spontant och skriva en tydlig och strukturerad text. Uttalet är mycket tydligt, betoningen ligger på rätt stavelse i ordet och talet innehåller några för målspråket typiska intonationsmönster.

NIVÅSKALA FÖR SPRÅKKUNSKAP OCH SPRÅKUTVECKLING

Kunskapsnivå	Förmåga att kommunicera			Förmåga att tolka texter	Förmåga att producera texter
	<i>Kommunikationsförmåga i olika situationer</i>	<i>Användning av kommunikationsstrategier</i>	<i>Kulturellt lämpligt språkbruk</i>	<i>Förmåga att tolka texter</i>	<i>Förmåga att producera texter</i>
C1.1 Avancerad språkfärdighet, grundnivå	Den studerande kan kommunicera mångsidigt, obehindrat och exakt i alla kommunikationssituationer.	Den studerande tar på ett naturligt sätt ansvar för att kommunikationen flyter. Kan omformulera sitt budskap och klara sig ur svåra situationer. Använder skickligt språk- eller kontextrelaterade antydningar för att dra slutsatser eller förutspå det som kommer.	Den studerande kan använda språket flexibelt och effektivt för sociala ändamål, även uttrycka känslotillstånd, indirekta antydningar (till exempel ironi) och humor.	Den studerande förstår i detalj också längre anföranden om bekanta och allmänna ämnen, även om talet inte skulle vara tydligt strukturerat eller om det skulle innehålla idiomatiska uttryck eller registerbyten. Den studerande förstår i detalj invecklade abstrakta skrivna texter och kan kombinera information från komplicerade texter.	Den studerande kan uttrycka sig obehindrat, exakt och strukturerat om många olika ämnen eller hålla ett relativt långt, förberett anförande. Kan med säker och personlig stil skriva välstrukturerade texter om invecklade ämnen. Det språkliga uttrycksförrådet är mycket omfattande. Uttalet är naturligt och behagligt att lyssna på. Talrytmen och intonationen är typiska för målspråket.

Stödmaterial för genomförandet av språkprofilen